

Remissenkät 03.11.2017

Anvisningar:

Du kan gå framåt och bakåt i det elektroniska frågeformuläret genom att klicka på knapparna Föregående och Nästa. Det är möjligt att skicka enkäten utan att svara på alla frågor. Vissa av frågorna har dock markerats som obligatoriska. Eventuella motiveringar till frågorna beaktas när svaren analyseras. Enkäten har mycket utrymme för fritt formulerade kommentarer från dem som besvarar enkäten. Det är möjligt att redigera svaren innan du skickar iväg frågeformuläret. Vid behov kan du avbryta enkäten genom att klicka på Avbryt och fortsätta senare. När du klickar på Avbryt kommer du automatiskt till en sida där det finns en länk som leder till den påbörjade enkäten. På den sidan kan du också skicka länken till din e-post. I slutet av sista frågan finns knappen Sammanfattning, via vilken du kan granska dina svar. Via sammanfattningssidan kan du redigera (knappen Ändra på svaren) och skriva ut (knappen Skriv ut) enkäten. Därefter måste enkäten ännu skickas iväg.

Skicka svaren: Klicka på knappen Slutför i slutet av sammanfattningen av enkäten när du är klar. När du har klickat på Slutför kan du inte längre komplettera eller redigera dina svar.

Bifogad till e-postmeddelandet är en textfilsversion av enkäten som kan användas för att underlätta behandlingen av begäran om utlåtande. När ett organ behandlar begäran om utlåtande kan man till exempel göra så att utlåtandet bearbetas i form av en textfil och svaren i textfilen slutligen matas in i den elektroniska enkäten.

Vänligen lämna utlåtandena till social- och hälsovårdsministeriet senast den 15 december 2017 före kl. 16.15. Remissvaren är offentliga. När det görs ett sammandrag av remissvaren beaktas endast de utlåtanden som har kommit in inom utsatt tid.

Den elektroniska enkäten finns på adressen

<https://www.webropolsurveys.com/S/95C57C62A7C858E2.par>

Ytterligare information om begäran om utlåtande ges av

Kirsi Varhila, avdelningschef, överdirektör, tfn 0295 163 338, e-post kirsi.varhila@stm.fi

Pirjo Kainulainen, regeringsråd, tfn 0295 163 092, e-post pirjo.kainulainen@stm.fi

Pekka Järvinen, regeringsråd, tfn 0295 163 367, e-post pekka.jarvinen@stm.fi

Maria Porko, regeringssekreterare, tfn 0295 163 417, e-post maria.porko@stm.fi

Frågor om det tekniska genomförandet av enkäten riktas till

Henriikka Tammes, planerare, tfn 0295 163 182, e-post henriikka.tammes@stm.fi

Jaana Aho, projektsekreterare, tfn 0295 163 395, e-post jaana.aho@stm.fi

Maria Outinen, avdelningssekreterare, tfn 0295 163 589, e-post maria.outinen@stm.fi

BAKGRUNDSUPPGIFTER

Officiellt namn på den som svarar **Svenska pensionärsförbundet**

Namn på den person som antecknat svaret **Berit Dahlin**

Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret berit.dahlin@spfpension.fi, tfn 020 7288812

Datum när begäran om utlåtande behandlades i organet **30.11.2017**

Organets namn **Svenska pensionärsförbundets styrelse**

Är den svarande*

- en kommun
- en samkommun eller ett samarbetsområde för social- och hälsovården
- ett sjukvårdsdistrikt
- ett landskapsförbund
- en annan samkommun eller samarbetsorgan för kommuner
- en statlig myndighet
- en organisation inom civilsamhället**
- en privat tjänsteproducent
- något annat

Frågor

Frågor som gäller målen med lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården, nedan *valfrihetslagen*

Målet med social- och hälsovårdsreformen som helhet är att minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen samt bromsa upp ökningen av kostnaderna för tjänsterna med 3 miljarder euro fram till 2029. Syftet med valfrihetslagen är att för social- och hälsovårdens kunder främja möjligheterna att välja tjänsteproducent, att förbättra tillgången till och kvaliteten på tjänsterna samt att öka incitamenten för en kostnadsnyttoeffektiv verksamhet och kontinuerlig utveckling inom servicesystemet.

1. Kan den föreslagna valfrihetslagen bidra till att minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Valfriheten kan tjäna detta syfte, men den föreslagna modellen är komplicerad och innehåller många fallgropar, där vissa grupper inte får tillräcklig helhetsservice. Kommer att bli mycket dyrare än nuvarande system och vid en eventuell minskad finansiering förstärks orättvisan. Serviceutbudet och därmed valfriheten kommer att variera mycket i de olika landsdelarna.

2. Främjar utkastet till valfrihetslag på ett ändamålsenligt sätt kundens möjligheter att påverka de egna tjänsterna?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Valfrihetsmöjligheterna kommer att variera, speciellt sett ur det språkliga perspektivet eftersom utbudet på tillräckliga tjänster på svenska är mycket osäkert.

3. Ger lagutkastet kunden tillräckliga möjligheter att anlita sådana tjänster som lämpar sig för kundens egen situation?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Ställer stora krav på informationen och den personliga handledningen.

4. Om kunden har omfattande servicebehov, ger lagutkastet kunden möjlighet att få tjänster som är samordnade i enlighet med kundens behov?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Detta i fall god servicehandledning och utarbetandet av kundplaner kan organiseras på ett ändamålsenligt sätt.

Samordningen av tjänsterna beskrivs inte på ett tydligt och pålitligt sätt i lagförslaget och konsekvensbedömningen.

5. Säkerställer lagutkastet en horisontell och vertikal integration av tjänsterna?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Serviceutbudet är splittrat på många aktörer, vilket blir en enorm utmaning för en god integrering.

6. Ger förslaget landskapen tillräckliga förutsättningar att fullgöra organiseringsansvaret?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Under förutsättning att finansieringen är tillräcklig.

Räcker finansieringen för en fullgod service? Brist på goda ledare i vården. Starta modern ledarskapsutbildning!

7. Främjar lagutkastet en förändring av verksamhetssätten och ibruktagande av nya serviceinnovationer?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Ifall kvalitetsutvecklingsarbetet blir bra och det finns nationella kvalitetskriterier som beaktar speciellt de äldre och också den svenskspråkiga befolkningen så finns förutsättningar.

8. Ger utkastet till valfrihetslag tillsammans med de övriga delarna av landskaps- och social- och hälsovårdsreformen tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro?

- a. ja

- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej**
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Exempelvis kommer utvecklingen av kompatibla it-system att vara mycket dyr.

Frågor om detaljer i lagutkastet

9. I 3 kap i utkastet till valfrihetslag föreslås bestämmelser om direktvalstjänster, dvs. de social- och hälsovårdstjänster för vilka kunden direkt kan välja tjänsteproducent.

9a. Tryggar de bestämmelser som gäller landskapets affärsverks produktion av direktvalstjänster (bl.a. 16 §) en jämlik tillgång till tjänster under alla omständigheter?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej**
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

[Skriv text genom att klicka här](#)

Ojämlika valmöjligheter beroende på var man bor. Variationen av serviceutbudet kommer att bli stor, kompetenserna och i synnerhet tillgången på svenskspråkiga tjänster kommer att variera i de olika landskapen.

9b. Är det lagstadgade tjänsteutbud för social- och hälsocentraler som det föreskrivs om i 18 § i lagutkastet ändamålsenligt till sitt innehåll och sin omfattning?

- a. för omfattande
- b. lämpligt**
- c. för litet

Fritt formulerade kommentarer.

9c. Är det lagstadgade tjänsteutbud för mun- och tandvårdsenheter som det föreskrivs om i 18 § i lagutkastet ändamålsenligt till sitt innehåll och sin omfattning?

- a. för omfattande
- b. lämpligt**
- c. för litet

Fritt formulerade kommentarer.

9d. Är bestämmelserna om social- och hälsocentralernas direktvalstjänster i 18 § i lagutkastet tillräckligt klara i fråga om vilka tjänster som hör till direktvalstjänsterna och vilka tjänster som inte är direktvalstjänster och produceras av landskapets affärsverk?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Om inte, på vilket sätt skulle det vara ändamålsenligt att fastställa de grunder enligt vilka det närmare bestäms vilka tjänster som produceras vid social- och hälsocentralerna?

9e. Är bestämmelserna om mun- och tandvårdens direktvalstjänster i 18 § i lagutkastet tillräckligt klara i fråga om vilka tjänster som hör till direktvalstjänsterna och vilka tjänster som inte är direktvalstjänster och produceras av landskapets affärsverk?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Om inte, på vilket sätt skulle det vara ändamålsenligt att fastställa de grunder enligt vilka det närmare bestäms vilka tjänster som produceras vid mun- och tandvårdsenheterna?

9f. Är bestämmelserna (bl.a. 18 § och 37 §) ändamålsenliga och tillräckliga med tanke på socialvården?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Nuvarande bestämmelser i kraft, men socialservicens utvecklingsbehov beaktas mycket lite i lagförslaget.

10. **I 4 kap. i lagutkastet** föreslås bestämmelser om kundens möjligheter att välja ett landskaps affärsverk.

10a. Ger 21 § i lagutkastet kunden ändamålsenliga möjligheter att välja affärsverk?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer

Valmöjligheterna kommer att variera vilket leder till ojämlikhet beträffande ändamålsenligheten.

Ojämnt.

10b. Ger 22 och 23 § i lagutkastet kunden ändamålsenliga möjligheter att välja tjänstenhet/enheter vid ett affärsverk?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Ett ändamålsenligt val kräver god utredning av utbudet och handledning för kunden.

11. **I 5 kap. i lagutkastet** föreslås bestämmelser om användning av kundsedel för att öka kundens valfrihet.

11a. Är den kundsedel som det föreskrivs om i 24 § i lagutkastet ändamålsenlig till sitt innehåll och sin omfattning?

- a. för omfattande
- b. lämplig**
- c. för begränsad

Fritt formulerade kommentarer.

Detta under förutsättning att man i följande skede utformar informationen så att den äldre befolkningen förstår innehållet.

Möjligheter att välja producenter/svenskspråkiga producenter kommer inte att finnas på alla orter i landet.

11b. Har landskapets affärsverk utifrån de begränsningar som det föreskrivs om i 24 § 2 och 3 mom. förutsättningar att trygga tillräckliga tjänster på ett kostnadseffektivt sätt?

- a. ja

- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej**
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

11c. Är bestämmelserna i 24 § i lagutkastet tillräckliga för att trygga ett riksomfattande och regionalt servicesystem inom den specialiserade sjukvården?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Under förutsättning att anställningsvillkoren ses över. Fungerande verksamhet får inte slås sönder.

De kunskaper och den kapacitet som idag finns spridd i landet, i exempelvis lokala sjukhus, kommer till stora delar att bli outnyttjad. Vi kommer att se specialistflykt till privatsektorn, där man väljer sig ett intressantare och mer lukrativt klientel.

11d. Är bestämmelserna om kundsedlar ändamålsenliga med tanke på kundens ställning och rättigheter?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Skriv text genom att klicka här

**Möjligheterna att välja serviceställe kommer att vara ojämlika beroende på boningsort.
Möjligheterna att få svenskspråkig service kommer också att vara olika.**

11e. Säkerställer systemet med kundsedlar att landskapet har tillräckliga möjligheter till styrning och inflytande med tanke på fullgörandet av organiseringsansvaret?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte

- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Under förutsättning att landskapet kan välja vilka tjänster som kan produceras mot kundsedel och samtidigt beakta överlappningar och tillgången på arbetskraft.

12. **I 6 kap. i lagutkastet** föreslås bestämmelser om användning av personlig budget för att öka kundens valfrihet. Ger bestämmelserna kunden tillräckliga möjligheter att påverka genomförandet av de tjänster som kunden behöver?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Under förutsättning att vi har nationella kriterier. Om servicehandledningen fungerar och kundplanerna uppgörs på ett klokt sätt ger det möjligheter.

13. **I 7 kap. i lagutkastet** föreslås bestämmelser om rådgivning och handledning samt bedömning av servicebehovet för kunden. I 5 § i lagutkastet föreslås dessutom bestämmelser om en kundplan som ska utarbetas för kunden. Tryggar bestämmelserna tillräckligt väl kundens rättigheter och genomförandet av tjänsterna på ett sätt som motsvarar kundens behov?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Skriv text genom att klicka här

Om systemet verkligen blir heltäckande och de språkliga aspekterna kan beaktas.

14. **I 8 kap. i lagutkastet** föreslås bestämmelser om förfaranden för godkännande av och avtal med tjänsteproducenterna.

14a. Är bestämmelserna om förfarandena för godkännande ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

- a. ja
- b. till största delen**

- c. till största delen inte
- d. nej
- e. **tar inte ställning**

Fritt formulerade kommentarer.

Obegriplig fråga.

14b. Säkerställer bestämmelserna om förvaltningsbeslut och ställande av villkor (42 §) tillräckliga möjligheter att fullgöra landskapets organiseringsansvar?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. **tar inte ställning**

Fritt formulerade kommentarer.

14c. Är bestämmelserna om avtalsförfarandena ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. **tar inte ställning**

Fritt formulerade kommentarer.

15. I 9 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om tjänsteproduktionen och tjänsteproducenternas skyldigheter. Är bestämmelserna ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

- a. ja
- b. **till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Det är viktigt att de språkliga rättigheterna och kriterierna beaktas.

16. I 10 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om de ersättningar som ska betalas till tjänsteproducenterna.

16a. Beaktas kundernas olika servicebehov och de kostnader som de ger upphov till i tillräcklig grad i andelen fast ersättning till social- och hälsocentralerna och de faktorer som bestämmer den?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. **tar inte ställning**

Fritt formulerade kommentarer.

16b. Är bestämmelserna om de övriga ersättningarna ändamålsenliga med tanke på målen med reformen?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. **tar inte ställning**

Fritt formulerade kommentarer.

16c. Säkerställer bestämmelserna att de social- och hälsocentraler som drivs av landskapens affärsverk och de privata social- och hälsocentralerna har lika verksamhetsförutsättningar?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. **tar inte ställning**

Fritt formulerade kommentarer.

17. I 12 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande.

17a. Tryggar övergångsbestämmelserna om kundsedlar i 85 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

- a. ja
- b. **till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

17b. Tryggar övergångsbestämmelserna om social- och hälsocentralerna i 86 och 88 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

- a. ja
- b. till största delen**
- c. till största delen inte
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

17c. Tryggar övergångsbestämmelserna om mun- och tandvårdsenheterna i 87 och 89 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Utbudet av tandvårdstjänster är för litet inom den offentliga sektorn.

17d. Tryggar lagförslaget verksamhetsförutsättningarna för privata producenter av social- och hälsovårdstjänster?

- a. ja
- b. till största delen
- c. till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Små aktörer har mindre möjligheter att utarbeta en serviceprofil som klarar sig i jämförelsen.

17e. Ger lagförslaget små aktörer tillräckliga förutsättningar att vara tjänsteproducenter inom social- och hälsovården?

- a. ja
- b. till största delen

- c. **till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Små aktörer har mindre möjligheter att utarbeta en serviceprofil som klarar sig i jämförelsen.

18. Anser ni att bedömningen av reformens konsekvenser är korrekt och tillräcklig?

- a. ja
- b. till största delen
- c. **till största delen inte**
- d. nej
- e. tar inte ställning

Fritt formulerade kommentarer.

Eftersom lagstiftningen är på så ett allmänt plan så är det svårt att bedöma om konsekvenserna är korrekta och tillräckliga.

Resultaten av konsekvensbedömningen är diffusa och den språkliga konsekvensbedömningen är bristfällig.

19. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations eller era medlemsorganisationers ställning?

Digitaliseringen av hälsovårdstjänster är utmanande och problematisk för vår organisation och våra medlemmar. Digitaliseringen av hälso- och sjukvårdsjournaler kommer inte att fungera på ett ändamålsenligt sätt för våra medlemmar.

20. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Det är bra med utökad service på social- och hälsovårdscentraler, men det allmänmedicinska serviceutbudet och kunnandet får inte äventyras.

21. Specificerade förslag till ändringar i lagutkastet.